

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Směsi, atom, molekula opakování Smart Board

VY_52_Inovace_224

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Chemie

Ročník: 8

Projekt EU peníze školám Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

K jednotlivým názvům doplňte: stejnorodá směs,
různorodá směs, čistá látka

vzduch

destilovaná voda

nápoj z instantní kávy

mléko

napěněný šampon

krev

kyslík

ocet

oslazený čaj

roztok modré skalice

roztok modré skalice s
pískem

stejnorodá směs

různorodá směs

čistá látka

Uvedené látky doplňte do složení vzduchu

čistý vzduch

znečištěný vzduch

tyto látky doplňte do jednotlivých sloupečků:
čistý, znečištěný vzduch

oxidní měřivý
přístroj
oxidy
O₃
stečky

K názvům minerálních pramenů doplňte názvy míst, kde vyvěrají

minerální voda --- místo, kde vyvěrá

Mattoni

Poděbradka

Vřídlo

Rudolfův pramen

Vincentka

Glauberovy prameny

Magnesia

Mnichov okr. Chéč
Mariánské Lázně
Luhačovice
Karlovy Vary
Poděbrady
Karlovy Vary
Františkovy Lázně

Vytvořte dvojice: výrazů v prvním a ve druhém sloupečku

měkká voda   ochrana před škodlivým UV zářením

tvrdá voda   hlavní složka vzduchu

destilovaná voda   stavební látka pro rostliny
nutný pro dýchání
malé množství rozpuštěných látek

ozon   velké množství rozpuštěných látek

kyslík   chemicky čistá látka

dusík

oxid uhličitý

Nakreslete schema atomu

vápníku

dusíku

Doplňte text o atomu

atom je základní stavební jednotkou.....

atom se skládá z..... a .....

v jádře jsou....., které mají.....náboj

v obalu jsou....., které mají.....náboj

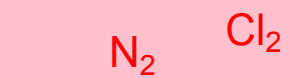
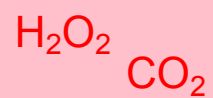
v atomu je stejný počet..... a elektronů

protonové číslo prvku udává počet..... v .....

atomy se chemickou vazbou spojují v.....

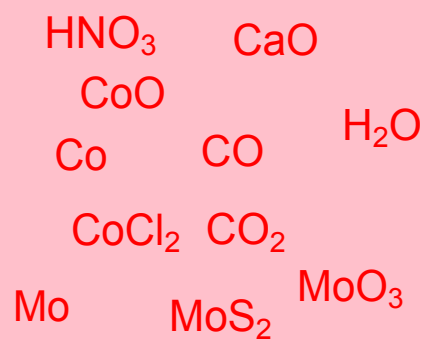
na vzniku chemické vazby se podílejí .....

Dané látky rozřídte na prvky a sloučeniny
(sloučeniny přesuňte do zeleného obdélníku)

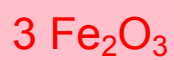
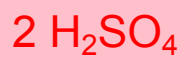

Na zelený obdélník přesuňte všechny vzorce látek obsahující kyslík

K jednotlivým vzorcům napište: prvek, sloučenina;
u sloučenin určete počet atomů jednotlivých prvků a prvky pojmenujte

K jednotlivým názvům doplňte: stejnorodá směs,
různorodá směs, čistá látka řešení stránky č.2

vzduch   stejnorodá směs

destilovaná voda   čistá látka

nápoj z instantní kávy   stejnorodá směs

mléko   různorodá směs

stejnorodá směs

napěněný šampon   různorodá směs

různorodá směs

krev   různorodá směs

čistá látka

kyslík   čistá látka

ocet   stejnorodá směs

oslazený čaj   stejnorodá směs

roztok modré skalice   stejnorodá směs

roztok modré skalice s

pískem   různorodá směs

Uvedené látky doplňte do složení vzduchu řešení strany č.3

čistý vzduch

kyslík
helium
oxid uhličitý
vodní pára
dusík

znečištěný vzduch

prachové částičky
oxidy síry a dusíku
ozon
oxid uhličitý
vodní pára
helium dusík
kyslík

tyto látky doplňte do jednotlivých sloupečků:
čistý, znečištěný vzduch

K názvům minerálních pramenů doplňte názvy míst, kde vyvěrají řešní stany č.4

minerální voda --- místo, kde vyvěrá

Mattoni Karlovy Vary

Poděbradka Poděbrady

Vřídlo Karlovy Vary

Rudolfův pramen Mariánské Lázně

Vincentka Luhačovice

Glauberovy prameny Františkovy Lázně

Magnesia Mnichov okr.Cheb

Vytvořte dvojice: výrazů v prvním a ve druhém sloupečku
řešení strany č.5

měkká voda   malé množství rozpuštěných látek

tvrdá voda   velké množství rozpuštěných látek

destilovaná voda

ozon   ochrana před škodlivým UV zářením

kyslík   hlavní složka vzduchu

dusík   chemicky čistá látka

oxid uhličitý   stavební látka pro rostliny

nutný pro dýchání

Doplňte text o atomu: řešení strany 7

atom je základní stavební jednotkou.....hmoty.....

atom se skládá z...jádra ..... a .....obalu.....

v jádře jsou....protony....., které mají.....kladný.....náboj

v obalu jsou.....elektrony....., které mají.....záporný.....náboj

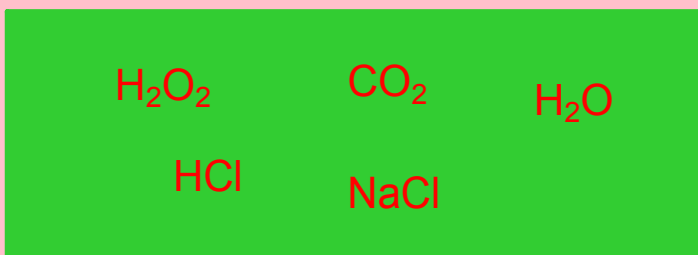
v atomu je stejný počet.....protonů..... a elektronů

protonové číslo prvku udává počet....protonů.... v ..jádrě.....

atomy se chemickou vazbou spojují v.....molekuly.....

na vzniku chemické vazby se podílejí ..valenční elektrony.....

Dané látky rozřídte na prvky a sloučeniny
(sloučeniny přesuňte do zeleného obdélníku) řešení strany 8

Na zelený obdélník přesuňte všechny vzorce látek obsahující kyslík řešení strany 9

K jednotlivým vzorcům zapíšte: prvek, sloučenina,
u sloučenin určete počet atomů jednotlivých prvků a prvky
pojmenujte : řešení strany 10

KCl - sloučenina, molekula, 1 atom draslíku, 1 atom chloru

2NaBr - sloučenina, 2 molekuly, 2 atomy sodíku, 2 atomy bromu

H₂ - prvek, molekula, 2 atomy vodíku

Cl₂ - prvek, molekula, 2 atomy chloru

SO₂ - sloučenina, molekula, 1 atom síry, 2 atomy kyslíku

2 H₂SO₄ - sloučenina, 2 molekuly, 4 atomy vodíku, 2 atomy síry,
8 atomů kyslíku

3 Fe₂O₃ - sloučenina, 3 molekuly, 6 atomů železa, 9 atomů
kyslíku

4 N₂ - prvek, 2 molekuly, 8 atomů dusíku

5 CaCl₂ - sloučenina, 5 molekul, 5 atomů vápníku, 10 atomů
chloru

4PbO₂ - sloučenina, 4 molekuly, 4 atomy olova, 8 atomů kyslíku

Zdroje:

Beneš P., Pumpr V., Základy chemie 1; Fortuna Praha 2002, ISBN 80-7168-720-0

Karger I., Pečová D., Chemie I, Prodos 1999, ISBN 80-7230-025-3

Kastner J., Holeček M.,Krajíček L.: Zěměpis naší vlasti;Nakladatelství České geografické společnosti, s.r.o Praha 2000, ISBN 80-86034-48-8

Mach J., Plucková I., Štibor J.: Chemie Úvod do obecné a anorganické chemie;Nová škola Brno 2010, ISBN 978-80-7289-133-7

Autor: RNDr. Věra Sobotková
Základní škola Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35

Datum: 25.11.2011

Určeno pro: 8.ročník základní školy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Chemie

Tématický okruh: Směsi, stavba atomu

Metodický list

Druh materiál: výukový materiál pro práci s interaktivní tabulí Smart Board

Cíl: výukový materiál je určen k opakování učiva o směsích, stavbě atomu, prvcích, molekulách.

Metodické poznámky: Druhá stránka je zaměřena na opakování pojmu stejnorodá, různorodá směs, žáci přiřazují k jednotlivým látkám správné spojení.

Třetí stránka je zaměřena na opakování složení vzduchu, žáci rozdělují názvy látek z hromádky k čistému a znečištěnému vzduchu.

Čtvrtá stránka je mezipředmětovým vztahem mezi chemií a zeměpisem ČR, žáci k názvům minerální vody přiřazují místo, kde daný pramen v ČR vyvěrá. Řešení: Martini – Karlovy Vary, Poděbradka – Poděbrady, Vřídlo – Karlovy Vary, Rudolfův pramen – Mariánské Lázně, Vincentka – Luhačovice, Glauberovy prameny – Františkovy Lázně, Magnesia – Mnichov okr. Cheb.

Pátá stránka je určena k opakování znalostí o vodě a vzduchu, žáci vytvářejí dvojice pojmů.

Šestá stránka je opakováním stavby atomu, žáci v tabulkách vyhledají protonová čísla zadaných prvků a načrtnou schéma atomu.

Sedmá stránka je opakováním stavby atomu, žáci doplňují text o stavbě atomu.

Osmá stránka je zaměřena na opakování pojmu prvek molekula, žáci přesouvají sloučeniny na určené místo, pokud řeší úkol správně, daný vzorec na určeném místě zůstane, pokud nesprávně, vzorec se na určeném místě nezobrazí a musí jej vrátit zpět.

Devátá je zaměřena na rozlišování značek prvků a uvědomění si důležitosti malých a velkých písmen ve značkách prvků a vzorcích sloučenin, žáci přesouvají vzorce látek obsahující kyslík na určené místo, pokud řeší úkol správně, daný vzorec na určeném místě zůstane, pokud nesprávně, vzorec se na určeném místě nezobrazí a musí jej vrátit zpět.

Desátá stránka je zaměřena na procvičování pojmu molekula, prvek, značek a názvů prvků, složení molekul, žáci k daným vzorcům připisují počty atomů prvků v jednotlivých uvedených látkách.

Na stránkách jedenáct až sedmnáct je řešení jednotlivých stránek

Očekávané výstupy: chápe čističové složení látek, rozumí pojmu atom, stavba atomu, prvek, složení molekuly, rozlišuje značky prvků, rozlišuje typy směsí, rozlišuje druhy vod, zná složení vzduchu, zopakuje zeměpis ČR

Klíčová slova: atom, proton, protonová číslo, elektron, prvek, sloučenina, molekula, voda, vzduch